

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова
Басейнової ради річки Тиси
Юрій Шпонтар
«4» грудня 2019 р

ПРОТОКОЛ
Засідання Басейнової ради річки Тиси

м. Виноградів

4 грудня 2019 року

№ 2

Дата проведення: 4 грудня 2019 р.

Місце проведення: Закарпатська область, м. Виноградів, вул. Миру, будинок 5, зала засідань районної державної адміністрації.

Час проведення: з 11.00 по 13.00.

Час початку реєстрації: 10.30.

Час закінчення реєстрації: 11.00.

ГОЛОВУВАВ: Шпонтка Ю.М. – голова Басейнової ради річки Тиси.

ПРИСУТНІ: 10 членів Басейнової ради, 22 – запрошених.

Усього 32 осіб (*перелік додається*).

Порядок денний

1. Реалізація проекту «Зміцнення транскордонної безпеки спільними заходами, спрямованими на запобігання паводків та затоплення внутрішніми водами у межиріччі річок Тиса і Тур» (Кисіль О.А. - начальник БУВР Тиси, заступник Голови Басейнової ради).

2. Про реалізацію місцевими органами виконавчої влади заходів, спрямованих на будівництво нових, проведення реконструкції та капітального ремонту діючих каналізаційних очисних споруд у населених пунктах області для покращення якості очистки стоків і виключення скиду забруднених стічних вод у водні об'єкти басейну річки Тиса (Маляр Е.М. - директор департаменту інфраструктури, розвитку і утримання мережі автомобільних доріг загального користування місцевого значення та житлово-комунального господарства Закарпатської ОДА, член Басейнової ради).

3. Основні проблеми водопостачання та водовідведення м. Виноградів та шляхи їх вирішення (Білинець М.П. - керівник Виноградівського ВУЖКГ).

4. Різне.

1. Реалізація проекту «Зміцнення транскордонної безпеки спільними заходами, спрямованими на запобігання паводків та затоплення внутрішніми водами у межиріччі річок Тиса і Тур».

СЛУХАЛИ:

Шпонтаск Юрій – голова Басейнової ради річки Тиси, привітав присутніх членів Басейнової ради річки Тиси, представників влади та водогосподарських організацій області, водокористувачів, науковців, громадськість та ЗМІ з проведенням другого засідання Басейнової ради річки Тиси. Повідомив, що на засіданні присутні 10 членів Басейнової ради, з 13. Троє членів Басейнової ради з поважних причин не змогли прийняти участь у засіданні. Відповідно до Положення про Басейнову ради річки Тиса, засідання є легітимним, якщо на ньому присутні більше половини членів.

Шпонтаск Ю. запропонував для ефективності роботи засідання затвердити наступний регламент роботи:

- час для доповіді – до 10 хвилин;
- час для виступу та дебатів – до 5 хвилин;
- час для внесення пропозицій та доповнень – до 3 хвилин.

А також затвердити порядок денний засідання.

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - 10.

«ПРОТИ» - немає.

«УТРИМАЛИСЬ» - немає.

Рішення прийняте 10 голосами, що становить 100% голосів, присутніх на засіданні.

ВИСТУПИЛИ:

Ціцей В.В. – заступник міського голови м. Виноградів, привітав присутніх та побажав плідної праці.

Шпонтаск Ю.М. повідомив, що про хід реалізації проекту «Зміцнення транскордонної безпеки спільними заходами, спрямованими на запобігання паводків та затоплення внутрішніми водами у межиріччі річок Тиса і Тур» доповість заступник начальника БУВР Тиси - Едуард Осійський.

СЛУХАЛИ: Осійський Едуард – заступник начальника БУВР Тиси.

Осійський Едуард розповів, що Програма транскордонного співробітництва Європейського Інструменту Сусідства (ЄІС) Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2014-2020 є унікальним механізмом співробітництва між країнами членами ЄС та Україною з метою підтримки економічного та соціального

розвитку, вирішення спільних проблем у сфері охорони навколишнього середовища, здоров'я, безпеки, збереження культурної спадщини на прикордонних територіях. Бюджет Програми ЄІС ПКС Угорщина-Словаччина-Румунія Україна 2014-2020 передбачає 74 млн Євро фінансування Європейського Союзу.

Басейнове управління водних ресурсів річки Тиса та Міністерство закордонних справ і торгівлі Угорщини, як керівний Орган управління Програми транскордонного співробітництва Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2014-2020, 13 серпня 2019 р. підписали грантовий договір для впровадження великого інфраструктурного проекту «Зміцнення транскордонної безпеки спільними заходами спрямованими на запобігання паводків та затоплення внутрішніми водами у межиріччі річок Тиса і Тур (SAFETISZA)».

Термін реалізації проекту становить 36 місяців. Партнерами проекту виступили Верхне-Тисайська Дирекція водного господарства (Угорщина), Виноградівське міжрайонне управління водного господарства, Виноградівська районна державна адміністрація та Громадська організація «ЕКОСФЕРА».

Метою проекту є посилення транскордонного управління водними ресурсами та зменшення збитків від паводків у межах Батарської меліоративної системи. Територія реалізації (діяльність) проекту охоплює частину Виноградівського району Закарпатської області (Україна) та регіон Саболч-Сотмар-Берег (Угорщина). Практично всі заходи будуть реалізовані в межах спільної Батарської меліоративної системи.

Основною ціллю проекту є захист населених пунктів та територій від шкідливого впливу паводків по обидва боки кордону шляхом вдосконалення системи протипаводкового захисту, покращення екологічного стану Батарської системи шляхом проведення реконструкції каналів та підвищення обізнаності населення щодо захисту від паводків та збереження природи.

Основні заходи проекту на території української частини Батарської системи:

- реконструкція 9,5 км лівобережної дамби р. Тиса на ділянці Теково-Гетиня;
- будівництво Центру протипаводкового захисту в с. Тисобекень Виноградівського району з інтеграцією у спільну українсько-угорську систему моніторингу паводкової ситуації АІВС-Тиса;
- придбання експлуатаційного та лабораторного обладнання (вимірювач щільності ґрунту).

Також доповідач наголосив, що даний проект є одним з перших інфраструктурних проектів в галузі водного господарства і завдяки якому буде реконструйована лівобережна водозахисна дамба на р. Тиса, що дасть змогу захисти громади Затисянщини від шкідливої дії вод.

Враховуючи більш часті та інтенсивні паводки в регіоні, проект підтримає адаптацію до кліматичних змін, а також передбачає взаємозв'язок заходів із захисту від паводків й підвищення обізнаності місцевих громад щодо екологічних питань та проведення цілої низки освітніх заходів для молоді.

Територія водозбірного басейну не закінчується на кордоні, ризики та збитки є загальними і повинні управлятися спільно! Тому проект має символічну назву « SAFETISZA» – «Безпечна Тиса».

ВИСТУПИЛИ:

Ціцей В. – зауважив, що існують проблеми пропуску води під мостами, тому доцільнішим є залучення дорожніх організацій до участі у проєктах.

Осійський Едуард – Програма транскордонного співробітництва Європейського Інструменту Сусідства (ЄІС) Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2014-2020 передбачає впровадження різних проєктів, в тому числі й проєктів дорожньої інфраструктурні. Можуть залучатися і брати участь у проєктах всі зацікавлені структури, автодорожні служби також.

Шпонтак Юрій – розчистка русел річок під автодорожними та залізничними мостами є актуальним питанням для Закарпатської області, його вирішення потребує значних коштів. Проєкти щодо розчистки русел річок під мостовими переходами розроблятися ще в 2010 році, але так і не реалізовані до сьогодні. Проблема є вкрай актуальною і потребує комплексного, виваженого рішення як органів влади, так і організацій та відомств, що відповідають за експлуатацію інженерних споруд (автотранспортних та залізничних мостів).

2. Про реалізацію місцевими органами виконавчої влади заходів, спрямованих на будівництво нових, проведення реконструкції та капітального ремонту діючих каналізаційних очисних споруд у населених пунктах області для покращення якості очистки стоків і виключення скиду забруднених стічних вод у водні об'єкти басейну річки Тиса.

Шпонтак Ю.М. повідомив, що замість члена Басейнової ради річки Тиса Е. Маляра, про реалізацію місцевими органами виконавчої влади заходів, спрямованих на будівництво нових, проведення реконструкції та капітального ремонту діючих каналізаційних очисних споруд у населених пунктах області для покращення якості очистки стоків і виключення скиду забруднених стічних вод у водні об'єкти басейну річки Тиса доповість його заступник Романець В.П.

СЛУХАЛИ: Романець В.П. – заступника директора департаменту інфраструктури, розвитку і утримання мережі автомобільних доріг загального користування місцевого значення та житлово-комунального господарства Закарпатської ОДА.

Романець Василь повідомив, що на сьогодні в області обліковується 40 суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність з централізованого водопостачання та/або водовідведення і являються ліцензіатами облдержадміністрації та одне комунальне підприємство „Водоканал міста Ужгород” являється ліцензіатом НКРЕКП.

У водопровідне господарство області, яке обслуговують комунальні підприємства галузі, входить 35 водозаборів, із яких 27 підземні і 8 поверхневі, 85 водопровідних насосних станцій, 66 резервуарів чистої питної води, 85 діючих артезіанських свердловин, 1041,5 км водопровідних мереж, з яких невідкладної

заміни потребують 299,7 км, або 28,8 %.

У 2018 році обсяг піднятої води склав 22,113 млн. м³, подано у мережу 20,878 млн. м³, відпущено води споживачам 11,413 млн. м³. Витік та невраховані витрати води склали 9,474 млн. м³ або 45,38 відс. від поданої у мережу.

Експлуатується 16 каналізаційних очисних споруд (КОС), із них 11 потребують реконструкції. Проектна потужність 43,77 млн. м.куб./рік., фактична потужність – 30,26 млн. м.куб./рік.

Експлуатується 69 каналізаційних насосних станцій (КНС) проектною потужністю 100,88 млн. м. куб./рік, фактична потужність – 13,23 млн. м.куб./рік.

Протяжність головних колекторів та каналізаційної мережі становить 756,6 км., із неї 174,7 км. або 21,9 %. знаходиться в аварійному стані.

Проектні рішення щодо розвитку водопровідно-каналізаційного господарства, у тому числі будівництва нових каналізаційних очисних споруд чи проведення реконструкції з розширенням потужності діючих місцевими органами виконавчої влади упродовж останніх років практично не реалізовувалися, інвестиції, гранти міжнародних фінансових установ не залучалися.

Враховуючи ситуацію, що склалася у сфері водопровідно-каналізаційного господарства, пропонувати:

- місцевим органам виконавчої влади територіальних громад області залучати крім бюджетних коштів усіх рівнів, інвестиційні та грантові кошти, подавати проектні пропозиції для участі у конкурсному відборі проектів, що можуть реалізовуватися по програмах транскордонного співробітництва, а також за кошти Європейського Банку Реконструкції та Розвитку;

- провести реконструкцію діючих каналізаційних очисних споруд, які за технічними показниками та пропускною спроможністю не забезпечують очистку стічних вод відповідно до нормативних вимог;

- забезпечити будівництво об'єктів водовідведення у мікрорайонах нової забудови багатоквартирного житлового фонду та приватного сектору в населених пунктах області;

- для поліпшення функціонування водних ресурсів та екологічної ситуації в області вжити невідкладних заходів для будівництва мереж та локальних каналізаційних очисних споруд відповідної потужності з використанням сучасних технологій у селах та у місцях розташування баз відпочинку і санаторіїв;

- враховуючи вимоги чинного законодавства забезпечити облаштування будівель, багатоквартирних житлових будинків вузлами комерційного обліку послуг з централізованого водопостачання.

ВИСТУПИЛИ:

Шпонтак Юрій – зношені системи водопровідних та каналізаційно-очисних споруд міст та селищ області, величезні понаднормові втрати води в комунальних підприємств області - це нагальні проблеми, які треба вирішувати негайно. Навів позитивний приклад громади міста Хуст, яка успішно залучає кошти як державних фондів, так і кошти міжнародної технічної допомоги для відновлення та реконструкції каналізаційно-очисних споруд.

Кисіль Олег – утворення об'єднаних територіальних громад (ОТГ), децентралізація влади в області повинно дати позитивний поштовх розвитку інфраструктури ОТГ, в тому числі й в частині відновлення та реконструкції каналізаційно-очисних споруд.

Осійський Едуард – так є вже такі позитивні приклади - Баранинська ОТГ вже здійснило побудову каналізаційно-очисних споруд в одному з сіл громади (с: Барвінок). Наступного року планує продовжити роботу в селах Баранинці та Довге Поле.

Кисіль Олег – Міжнародні Гранти, навіть якщо це інфраструктурний проект це кошти в межах декількох млн. євро, за рахунок цих коштів не можна вирішити питання будівництва каналізаційно-очисних споруд для міст чи селищ Закарпаття.

Романець Василь – для реконструкції та будівництва водовідведення та водопостачання необхідно мати місцеву конкурентно-спроможну громаду, заінтересованого голову, який би дійсно вболівав за добробут громади та дбав про водні ресурси, охорону річок. Спочатку необхідно будувати водовідведення в громадах, а вже потім водопостачання. Взагалі проекти мають бути комплексні як водопостачання, так і водовідведення.

3. Основні проблеми водопостачання та водовідведення м. Виноградів та шляхи їх вирішення.

Білинець М.П. - керівник Виноградівського ВУЖКГ запропонував присутнім, що доповідь про основні проблеми водопостачання та водовідведення м. Виноградів та шляхи їх вирішення представить головний інженер підприємства Попович О., який практично щодня змушений їх вирішувати

СЛУХАЛИ: Попович О.О. – головний інженер Виноградівського ВУЖКГ.

Попович О. – проінформував, що Виноградівське ВУЖКГ має на балансі 3 (2 основні та 1 резервна) артезіанські свердловини, які забезпечують м. Виноградів водою цілодобово. Втрати води у системах водопостачання становлять до 29%. Основна проблема – 70% корозійно-зношені водоводи. Розроблена проектна документація на відновлення водопостачання міста, але немає коштів. В місті нараховується 6585 абонентів, з них лічильниками забезпечено 70%. Проводяться мінімальні ремонти водопровідних вузлів, засувки.

Каналізаційна система складається з 12 основних каналізаційно-насосних станцій (КНС) по 100 м³. Очисні споруди м. Виноградів самі проблемні в області: відбувається тільки механічна очистка зворотних (стічних) вод, біологічна очистка в аварійному стані і не працює. За основними показниками ГДС у поверхневій водній об'єкт, стічні води не відповідають нормативам. ВУЖКГ було неодноразово оштрафовано за перевищення ГДС контролюючими організаціями. На даний час, Виноградівська міська рада замовила проект на реконструкцію очисних споруд ВУЖКГ. Сподіваємось, що до кінця року проект

реконструкції каналізаційних споруд буде виготовлений, а далі будемо шукати кошти для його реалізації.

ВИСТУПИЛИ:

Ціцей В. – очисні споруди міста Виноградів збудовані більше 40 років тому. Зношеність їх становить вже майже 100%. З кожним роком погіршується ситуація і відповідно зростає ціна на реконструкцію.

Осійський Е. Ситуація з КОС м. Виноградів є дійсно складною і з кожним роком погіршується, Це підприємство потрапило до списку «Топ-100 найбільших забруднювачів країни», який оприлюднило Держводагентство України. Тому місцевим органам влади та підприємству не варто зволікати з реконструкцією, треба максимально використати всі можливі шляхи фінансування як використання державних фондів, так і міжнародної технічної допомоги. Варто залучити до цього процесу й народних депутатів від Закарпаття, особливо від Вашого виборчого округу, врахувати ймовірність транскордонного забруднення Тиси, практично 20 км нижче місця скиду стічних вод Виноградівського ВУЖКГ кордон з Угорщиною. Отож, тільки спільними зусиллями можна не допустити забруднення Тиси, БУВР Тиси готовий також долучитися до реалізації проекту з реконструкції КОС м. Виноградів.

4.Різне.

СЛУХАЛИ:

Суран Володимир – голова Регіональної асоціації «Закарпаття за чисте довкілля», яка існує вже 3 роки. Ознайомив присутніх з новими технологіями – «Проектом створення аграрно-комунального виробничо-екологічного комплексу (АКСЕК) у Закарпатській області». На сьогодні регіональна асоціація «Закарпаття за чисте довкілля» розробила проект типової очисної споруди для 5-10 тис. жителів. Вперше такий проект буде реалізовано для громади с. Сторожниця на Ужгородщині. Після очистки стічних вод на очисних спорудах утворюється намул – матеріал прийнятний для використання в сільському господарстві. Надбудова над очисними спорудами у вигляді теплиць надасть можливість поглинути весь утворений вуглекислий газ рослинами і забезпечить вирощування фруктів та овочів. Експлуатація даних очисних розрахована на 50 років. В інших населених пунктах також вже розроблені аналогічні проекти будівництва таких КОС, а саме в с. Поляна Свалявського району, селищах Міжгір'я та Воловець, на черзі селища Буштино та Великий Березний.

Білинець Михайло – Чи десь в Україні збудовані такі каналізаційно-очисні споруди?

Суран Володимир – На жаль, ні. Тільки зараз в с. Сторожниця Ужгородського району починається будівництво таких очисних споруд.

Сподіваємось, що ці споруди будуть взірцевими і Ви зможете самі переконатися в їх ефективності.

Галайда Йосип – розповів про написання грантових проектів спільно з м. Ниредьгаза (Угорщина) для покращення і відбудови каналізаційно-очисних споруд м. Берегово. Чекаємо позитивних результатів конкурсів. Є надія, що спільно з нашими угорськими партнерами ми нарешті зможемо вирішити це питання, але без очищення, реконструкції каналу Верке практично це не можливо. Проблема, яку ми обговорювали на попередньому засіданні Басейнової ради Тиси в м. Берегово отримали новий імпульс, поштовх, зацікавленість з боку наших сусідів угорців і будемо надіятись, що цей гордіїв вузол «КОС Берегова та канал Верке» буде позитивно вирішений в майбутньому.

Кисіль Олег – розповів присутнім про основні аспекти проведення руслоочисних робіт на річках Закарпатської області. Так, для Закарпатської області є важливим питанням проведення руслоочисних робіт, для недопущення затоплення населених пунктів та сільсько-господарських угідь під час проходження повені, паводка та льодоходу, а також для запобігання інтенсивному розвитку берегової ерозії та руйнування гідротехнічних споруд та інших інженерних споруд і комунікацій.

Відсутність бюджетного фінансування для виконання робіт з упорядкування та розчистки русел річок, а також обмеження повноважень водогосподарських організацій вимагають залучення до виконання таких робіт недержавних суб'єктів господарювання, які мають відповідні потужності та механізми що здатні виконувати ці роботи власними силами без бюджетного фінансування.

На даний час діючими законодавчими підставами для проведення робіт з розчистки русел річок у Закарпатській області є:

1. Стаття 86 Водного Кодексу України, згідно з якою на землях водного фонду можуть проводитися роботи пов'язані з розчисткою русел річок, каналів і дна водойм. Місця і порядок проведення зазначених робіт визначаються відповідно до проектів, що погоджуються з обласною державною адміністрацією, Державним агентством водних ресурсів України та Державною службою геології та надр України.

2. Рішення Закарпатської обласної ради від 21.09.2017 № 911 у редакції від 30.11.2017 № 971 «Заходи з регулювання водних відносин при проведенні робіт з розчистки русел річок в басейні р. Тиси у Закарпатській області», яким встановлена чітка процедура починаючи з обстеження ділянки розчистки і закінчуючи безпосереднім виконанням робіт. Цим же Рішенням на регіональному рівні визначені організації, які в межах компетенції здійснюють контроль за дотриманням вимог діючого законодавства при виконанні робіт з розчистки русел річок

3. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 № 2059-VIII.

Рішення Басейнової ради:

1. Протягом грудня надати пропозиції на 2020 рік для розгляду на засіданнях Басейнової ради р. Тиси;
2. Рекомендовано органам місцевого самоврядування невідкладно провести реконструкцію каналізаційно-очисних споруд з розширенням потужностей, будівництво нових очисних споруд у населених пунктах, насамперед міст та селищ Закарпатської області за рахунок залучення міжнародної технічної допомоги, коштів державного та місцевого бюджетів;
3. Рекомендувати БУВР Тиси протягом I кварталу 2020 року провести інвентаризацію всіх діючих проєктів руслоочисних робіт в частині доцільності продовження виконання та привести документацію відповідно до вимог чинного законодавства України. А також звернутися до виконавчих органів обласної влади щодо посилення контролю і співпраці, як місцевих органів самоврядування, так і інших контролюючих та правоохоронних органів щодо несанкціонованих робіт з розчистки русел річок, які негативно впливають як на стан русла, так і на захисні протиаводкові споруди.

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» - 10.

«ПРОТИ» - немає.

«УТРИМАЛИСЬ» - немає.

**Виконавчий секретар
Басейнової ради річки Тиси**

Тетяна Готра